

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Факультет фізичного виховання і спорту

Кафедра олімпійського та професійного спорту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор

Котляр Ю.В.

“ ” 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ РОБОТИ

Спеціальність 017 Фізична культура і спорт

Розробник		Харченко-Баранецька Л.Л.
Завідувач кафедри розробника		Довгань Н.Ю.
Завідувач кафедри спеціальності		Довгань Н.Ю.
Гарант освітньої програми		Довгань Н.Ю.
Декан факультету ФВіС		Тупесов Ю.В.
Начальник НМВ		Шкірчак С.І.

Миколаїв – 2023 рік

Опис навчальної дисципліни

Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Методологія науково-дослідницької роботи	
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка	
Спеціальність	017 Фізична культура і спорт	
Спеціалізація (якщо є)		
Освітня програма	Фізична культура і спорт	
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)	
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Курс навчання	5	
Навчальний рік	2023 – 2024 н.р.	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	9	-
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	3 кредити / 90 годин	
Структура курсу: лекції семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові) годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	15	-
	30	-
	45	-
Відсоток аудиторного навантаження	50 %	
Мова викладання	Українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	-	
Форма підсумкового контролю	Диф.залік	

2. Мета, завдання, компетентності та програмні результати вивчення навчальної дисципліни.

Освітня компонента «Методологія науково-дослідної роботи» сформована відповідно до освітньо-професійної програми спеціальності 017 Фізична культура і спорт. Предметом вивчення даної дисципліни є опанування здобувачами теорії та методики проведення педагогічних досліджень у сфері фізичної культури та спорту.

Мета: сформувати у здобувачів вміння виконувати планування наукових досліджень, використовувати апарат методів наукових досліджень і методів розв'язання дослідницьких завдань в сфері фізичної культури і спорту, а також навчитися оформлювати результати наукових досліджень.

Завдання:

1. Оволодіти методами виконання дослідження за обраною тематикою;

2. Засвоїти методології і методики досліджень;
3. Здійснювати теоретичний аналіз проблем формування та функціонування галузі фізичної культури і спорту та застосування його у практичній діяльності;
4. Сформувати у здобувачів вміння відбирати та аналізувати необхідну інформацію, формулювати мету, завдання та гіпотезу;
5. Сформувати у здобувачів вміння планувати та проводити експеримент, порівнювати його результати з теоретичними обґрунтуваннями проблеми;
6. Сформувати у здобувачів вміння формулювати висновки наукового дослідження;

Освятня компонента передбачає формування у здобувачів вищої освіти наступних **компетентностей**:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту.

Загальні компетентності:

- ЗК 1.** Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК 2.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 3.** Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 4.** Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми
- ЗК 5.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 8.** Здатність працювати в міжнародному контексті.

Спеціальні (фахові) компетентності:

- СК 1.** Здатність до критичного осмислення проблем у сфері фізичної культури і спорту, оригінального мислення та проведення досліджень.
- СК 5.** Здатність розв'язувати проблеми у сфері фізичної культури та спорту у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.
- СК 6.** Здатність до самоосвіти, самовдосконалення та саморефлексії для успішної професіоналізації у сфері фізичної культури і спорту.
- СК 7.** Здатність планувати, організовувати та здійснювати самостійні наукові дослідження з проблем фізичної культури і спорту.
- СК 8.** Здатність впроваджувати у практичну діяльність результати наукових досліджень, спрямованих на вирішення прикладних

завдань у сфері фізичної культури і спорту.

СК 9. Усвідомлювати принципи професійної та академічної етики і необхідність їх дотримання.

Передбачені наступні **програмні результати навчання**.

РН 1. Аналізувати особливості, протиріччя та перспективи розвитку сучасної сфери фізичної культури і спорту, критично осмислювати проблеми у галузі та на межі галузей знань.

РН 2. Приймати ефективні рішення щодо вирішення проблем у сфері фізичної культури та спорту, генерувати та порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та ресурсні потреби.

РН 7. Застосовувати сучасні цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення, методи статистичного аналізу даних для розв'язання складних задач фізичної культури та спорту.

РН 9. Розробляти та реалізовувати наукові і прикладні проекти, спрямовані на розв'язання проблем інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту, а також дотичні до неї міждисциплінарні проекти.

Технічне й програмне забезпечення /обладнання. Заняття у 2023-2024 навчальному році відбуваються дистанційно в Online форматі в Zoom режимі. Також передбачена синхронна і асинхронна форми виконання заданого матеріалу здобувачам вищої освіти на платформі Moodle.

3.Програма навчальної дисципліни

Денна форма навчання

	Теми	Лекції (год.)	Практичні (групові) (год.)	Самостійна робота (год.)
8 семестр				
1	Вступ до освітньої компоненти «Методологія науково-дослідницької роботи»	2	4	5
2	Основні вимоги до написання кваліфікаційної роботи рівня «Магістр». Як визначити мету, об'єкт і предмет дослідження.	2	4	5
3	Методологія та методи наукового дослідження.	2	4	5
4.	Педагогічний експеримент	2	4	5
5.	Методичні основи роботи з інформаційними джерелами дослідження.	2	4	5
6.	Статистична обробка результатів дослідження у фізичному вихованні та спорті.	2	4	5
7.	Статистична обробка даних за допомогою Excel.	2	4	5
8.	Основи оформлення наукової статті.	1	2	10
Всього за семестр		15	30	45
Загальний обсяг (год.)		90		

**Зміст навчальної дисципліни
План лекцій**

№	Тема заняття / план	
8 семестр		
1.	Тема 1. Вступ до освітньої компоненти «Методологія науково-дослідної роботи» Основні поняття освітньої компоненти. Мета, завдання. Класифікація наукових сфер. Структура і зміст наукового дослідження. Різновиди педагогічних досліджень. Напрямок дослідження, його мета, об'єкт, предмет і завдання. Вимоги до атестаційної роботи магістранта.	2
2.	Тема 2. Основні вимоги до написання кваліфікаційної роботи рівня «Магістр». Як визначити мету, об'єкт і предмет	2

	<p>дослідження.</p> <p>Структурні складові роботи. Визначення мети, об'єкта і предмета роботи. Вимоги до оформлення розділів роботи. Вимоги до формування висновків роботи.</p>	
3.	<p>Тема 3. Методологія та методи наукового дослідження.</p> <p>Наукове дослідження та взаємозв'язок з науковим пізнанням. Методологія наукового дослідження. Основні функції методології.</p> <p>4. Класифікація методів дослідження.</p>	2
4.	<p>Тема 4. Педагогічний експеримент</p> <p>1.Сутність педагогічного експерименту. 2.Види педагогічного експерименту. 3. Етапи проведення педагогічного експерименту.</p>	2
5.	<p>Тема 5. Методичні основи роботи з інформаційними джерелами дослідження.</p> <p>1. Методика пошуку та й вивчення наукових літературних джерел. 2. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела. 3. Вимоги до оформлення списку використаних інформаційних джерел.</p>	2
6.	<p>Тема 6. Статистична обробка результатів дослідження у фізичному вихованні та спорті.</p> <p>1.Описова статистика. Формули. 2. Вимоги до оформленні формул в науковій роботі та висвітленні результатів. 3. Основні математичні розрахунки педагогічних досліджень. 3. Висвітлення математичних даних в наочних варіантах представлення інформації (таблиці, рисунки, схеми, діаграми, графіки).</p>	2
7.	<p>Тема 7. Статистична обробка даних за допомогою Excel.</p> <p>Визначення середнього арифметичного значення за допомогою програми Excel. Визначення середнього квадратичного відхилення за допомогою програми Excel. Значення і розрахунок t критерія Стьюдента.</p>	2
8.	<p>Тема 8. Основи оформлення наукової статті.</p> <p>Вимоги до наукової публікації. Вимоги до оформлення презентаційних форм представлення наукових досліджень.</p>	1
	Разом (год.)	15

4.2.План практичних (групових) занять

№	Тема заняття / план	
	8 семестр	
1	<p>Тема 1. Формування напрямку дослідження. Обговорення питань лекції. <i>Питання на самоопрацювання.</i> Алгоритм вибору напрямку наукового дослідження. Практична причетність до сфер діяльності напрямку фізична культура та спорт. Виявлення актуальних питань до експериментального вирішення. Аналіз наявності контингенту та власної причетності впливу. Оцінка перспективності результатів дослідження та прагматичного значення.</p>	4
2	<p>Тема 2. Вимоги до кваліфікаційної роботи. Обговорення питань лекції. Питання на самоопрацювання Розкриття структурних складових кваліфікаційної роботи. Вимоги до комп. оформлення кваліфікаційної роботи.</p>	4
3.	<p>Тема 3. Методи дослідження. Обговорення питання лекції. Питання на самоопрацювання: Повторення тематик лекційного заняття. Аналіз методів дослідження, в рамках перспективності дослідження. Обґрунтування методів дослідження, в рамках перспективності дослідження.</p>	4
4.	<p>Тема 4. Вимоги до педагогічного експерименту за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт. Обговорення питання лекції. Питання на самоопрацювання: Тенденції напрямків дослідження. Фактори тривалості дослідження. Обговорення прогнозованих педагогічних досліджень.</p>	4
5.	<p>Тема 5. Робота з інформаційними джерелами та вимоги до їх оформлення. Обговорення питання лекції. Питання на самоопрацювання: Опрацювання лекційних питань в рамках закріплення інформаційного матеріалу. Приклади оформлення списку літератури згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» з урахуванням правок (код УКНД 01.140.40).</p>	4
6.	<p>Тема 6. Основи математичної статистики. Обговорення питання лекції. Питання на самоопрацювання:</p>	4

	Повторення лекційних питань. Онлайн робота з програмою Excel.	
7.	Тема 7. Онлайн робота з програмою Excel. Обговорення питання лекції. Питання на самоопрацювання: Обробка математичних даних для підрахунку середньоарифметичного значення. Обробка статистичних даних для підрахунку математичної похибки. Розрахунок t критерія Стьюдента.	4
8.	Тема 8. Основи оформлення наукової статті. Обговорення питань лекції. Питання на самоопрацювання. 1. Вимоги до наукової публікацій. 2. Вимоги до оформлення презентаційних форм представлення наукових досліджень.	2
Всього (год.)		30

4.3. Завдання для самостійної роботи

Обсяг самостійної роботи становить 45 годин.

Вказівки та пояснення до виконання завдань на самостійну роботу

Самостійне опрацювання додаткових джерел здійснюється відповідно до переліку наведеному у цій програмі.

Самостійна робота з літературою та електронними джерелами має знайти відображення в конспекті з курсу, а також в практичних роботах до виконання.

Завдання для самостійної роботи відображаються в передбачених питаннях, що винесені на самоопрацювання здобувачами.

4.4. Забезпечення освітнього процесу

Вивчення навчальної дисципліни “Методологія науково-дослідницької роботи” здобувачами у 2023/2024 навчальному році передбачає дистанційний синхронний і дистанційний асинхронний формати навчання. Лекційний матеріал презентується в форматі Zoom конференції, асинхронний формат передбачає ознайомлення з інформаційним матеріалом і виконання завдань здобувачами на освітньо-інформаційній платформі Moodle.

5. Підсумковий контроль Залікові питання

Основні поняття освітньої компоненти “Методологія науково-дослідної роботи”.

Фактори вибору тематики і напрямку наукового дослідження.

Особливості формування мети і завдань напрямку дослідження.

Мета і завдання науки.

Класифікація наукових сфер.

Структура і зміст наукового дослідження.

Різновиди педагогічних досліджень.

Напрямок дослідження, його об’єкт і предмет.

Вимоги до атестаційної роботи магістранта.

Вимоги до презентаційного представлення основ наукового дослідження.

Структурні складові кваліфікаційної роботи.

Вимоги до оформлення рисунків і таблиць в роботі.

Вимоги до оформлення розділів роботи.

Наукове дослідження та взаємозв’язок з науковим пізнанням.

Методологія наукового дослідження.

Основні функції методології.

Класифікація методів дослідження.

Сутність педагогічного експерименту.

Види педагогічного експерименту.

Етапи проведення педагогічного експерименту.

Описова статистика. Формули.

Вимоги до оформлення формул в науковій роботі та висвітленні результатів.

Вимоги до наукової публікацій.

Вимоги до оформлення інформаційних джерел і ссилки по тексту роботи.

Достовірність наукових досліджень.

Вимоги до контингенту педагогічних досліджень.

Складові вступу кваліфікаційної роботи.

Вимоги до оформлення додатків кваліфікаційної роботи.

Складові рецензії і відгуку кваліфікаційної роботи.

Роль академічно доброчесності в науковій роботі.

6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

Розподіл балів*

Осінній семестр	
15 годин лекцій / 30 годин практичні заняття	
ЗАЛІК	
Практичні роботи	1 шт. x 4 балів = 4 бали
Практичні роботи	4 шт. x 5 балів = 20 балів
Практична робота-завдання	1 шт. x 10 балів = 10 балів
Контрольна робота	1 шт. x 16 балів = 16 балів
Оформлення наукової тези	1 шт. - 20 балів
Залік - 30 балів	
Максимальний бал за курс - 100 балів	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	
90 – 100	A	відмінно	
82-89	B	добре	
75-81	C	задовільно	
67-74	D		
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	

Критерії оцінювання Контроль успішності здобувача вищої освіти здійснюється з використанням методів і засобів, що визначенні в ЧНУ ім. П. Могили. Академічні успіхи здобувача вищої освіти оцінюються за шкалою, яка застосована в ЧНУ імені Петра Могили з переведенням оцінок до національної шкали та шкали ECTS.

Відмінно А - Здобувач має глибокі міцні і системні знання з усього теоретичного курсу, може чітко сформулювати дефініції, використовуючи спеціальну термінологію, володіє понятійним апаратом, знає основні проблеми у галузі фізичної культури і спорту. Вміє творчо застосувати здобуті практичні вміння і навички при аналізі основних питань курсу та використовує їх під час відповіді.

Добре В - Здобувач має глибокі міцні ґрунтовні знання, використовує практичні навички, але може допустити неточності в формулюванні, незначні помилки в наведених прикладах.

Добре С - Здобувач знає програмний матеріал у повному обсязі, але не вміє поєднувати теоретичні і практичні аспекти фізичної культури і спорту. Відповідь його повна, логічна, але з деякими неточностями.

Задовільно D. - Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння необхідності поєднання теорії і практики у фізичній культурі, але допускає неточності в термінології, відповіді неповні, серед яких є значна кількість суттєвих.

Задовільно E. - Здобувач має базовий рівень знань, володіє необхідними вміннями та практичними навичками для вирішення стандартних завдань спортивної діяльності; виявляє розуміння лише основних положень навчального матеріалу; здатний, з помилками та з додатковими питаннями, сформулювати визначення понять та категорій.

Незадовільно FX. - Здобувач мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності; слабо орієнтується в поняттях, визначеннях, не пов'язує теорію і практику фізичної культури і спорту в єдину структуру.

Незадовільно F. - Здобувач не володіє необхідними знаннями, вміннями, навичками та науковими термінами, не використовує практичні вміння і навички з фізичної культури і спорту, демонструє низький рівень теоретико-методичних знань та умінь.

7.Рекомендовані джерела інформації

Основна.

1. Макогон Ю.В. Основи наукових досліджень / Ю.В. Макогон, В.В. Пилипенко. Донецьк: Альфа-прес, 2007. 144 с.
2. Пілюшенко В.Л. Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення / В.Л. Пілюшенко, І.В. Шкрабак, Е.І. Славенко. К.: Лібра, 2004. 344 с.
3. Романчиков В.І. Основи наукових досліджень / В.І. Романчиков. К.: ЦУЛ, 2007. 254 с.
4. Шиян Б.М. Теорія і методика наукових педагогічних досліджень у фізичному вихованні і спорті: Навчальний посібник / Б.М. Шиян, О.М. Вацеба. Тернопіль: Навчальна книга «Богдан», 2008. 276 с.

Додаткова:

Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження: Методологічні поради молодим науковцям / С.У. Гончаренко. - Київ-Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2008. 278 с.
Стеченко Д.М., Чмир О.С. Методологія наукових досліджень: Підручник / Д.М. Стеченко, О.С. Чмир.- К.: Знання, 2005. 309 с.

Інформаційні ресурси інтернет:

1. Освітній портал „Вespo” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.vespo.com.ua
2. Чижик В.В., Дуднік О.К. Методи досліджень у фізичному вихованні. Навч. посібник. Біла Церква, 2013. 245 с. URL: <https://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/3054/1/Metody%20doslidzhen.pdf>
3. Деделюк Н. А. Наукові методи дослідження у фізичному вихованні : навч. посіб. Для студ. / Ніна Автономівна Деделюк. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. 184 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/153578292.pdf>